

Horyzonty Polityki
2025, Vol. 16, N° 56

Edytorial: Unia Europejska jako model integracji regionalnej

Integracja europejska w instytucjonalnej formie Unii Europejskiej budzi podziw w innych regionach świata, a w szczególności w Ameryce Łacińskiej i Azji Południowo-Wschodniej. Opinia publiczna w państwach tamtych regionów nie może uwierzyć, że możliwa jest intensywna, wielowymiarowa współpraca 27 państw, że nadano jej złożone ramy prawne, że stworzono Komisję Europejską jako główny organ administracyjny i powierzono jej odpowiedzialność za niektóre obszary (m.in. politykę handlową i konkurencję) oraz że prowadzona jest polityka minimalnej redystrybucji, służąca zmniejszaniu różnic w poziomie rozwoju.

Spojrzenie na integrację europejską „z zewnątrz” uświadamia, że jej instytucjonalna forma jest warta naśladowania przez małe i średnie kraje w różnych regionach świata. Widzą one pożytek we wzroście intensywności przepływów handlowych, gdyż tylko za sprawą „łączenia rynków” mogą ułatwić swoim przedsiębiorstwom wykorzystanie korzyści skali i specjalizacji. Potrzebują harmonizacji regulacji i wspólnych działań, aby zwiększyć bezpieczeństwo cyfrowe swoich instytucji, firm i obywateli. Być może nie są jeszcze gotowe, aby zbudować kompletny system minimalnego bezpieczeństwa socjalnego, ale rozwiązaniom państw członkowskich UE uważnie się przyglądają.

Małe i średnie państwa, działając poprzez wspólne instytucje, mogą skuteczniej zmieniać warunki, w których przebiega międzynarodowa wymiana handlowa. Taki jest cel nowej generacji umów handlowych, które UE zawiera ze znaczącymi partnerami zewnętrznymi. Wspólne działanie pozwala państwom przyczyniać się do ochrony globalnych zasobów wspólnych, w tym zasobów mórz.

Dla obserwatorów zewnętrznych jasne jest, że u podstaw wszelkiej zacieśnionej współpracy znajdują się wspólne wartości, bliskość kulturowa i doświadczenie historyczne. Zderzamy się w tym wymiarze z paradoksem bycia postrzeganymi z zewnątrz jako obszar silnego kulturowego podobieństwa, podczas gdy „od wewnątrz” intensywnie odczuwamy najmniejsze różnice i źródła konfliktu. Zmiany perspektyw pozwalają nam spokojniej do nich podchodzić.

Warto zatem analizować doświadczenia integracji europejskiej, odwołując się do faktów i do rzeczywistych osiągnięć, unikając utopijnych wizji i nadmiernej dramatyzacji. Cenne będzie także zobaczenie, jaką wartość w rozwiązaniach instytucjonalnych Unii Europejskiej dostrzegają inne regiony świata.

Zapraszamy do lektury publikowanych w tej sekcji artykułów dotyczących integracji europejskiej i refleksji na temat wniosków płynących z niej dla innych regionów świata.

Joanna Garlińska-Bielawska i Aleksander Surdej
redaktorzy tematyczni numeru